

8. november 2005

Dansk landbrugs holdning til Kommissionens WTO-udspil.

EU-Kommissionen har den 28. oktober 2005 fremsat et nyt samlet forslag i WTO-forhandlingerne under Doha-runden. Forslaget er navnlig kendetegnet ved, at det indeholder nye vidtgående tilbud om øget markedsadgang for landbrugsprodukter. Til forslaget er knyttet en række betingelser, herunder især:

- at de øvrige WTO-medlemmer accepterer, at forhandlingerne om landbrug nu er i en slutfase,
- at der kan opnås en tilfredsstillende løsning for alle tre søjler i landbrugsforhandlingerne, og
- at der rettes op på den hidtidige ubalance i forhandlingerne ved, at der på øvrige områder startes réelle forhandlinger, som kan føre til generel forbedring af markedsadgangen på disse områder.

Det anføres direkte i oplægget, at EU's tilbud ikke forbliver på forhandlingsbordet, medmindre der snarest sker genoptagelse af parallelle forhandlinger på alle områder af Doha-runden.

I de følgende afsnit beskrives dansk landbrugs holdning til landbrugsdelen i Kommissionens forslag.

Generelle bemærkninger.

Dansk landbrug går ind for en liberalisering af landbrugspolitikken og reduktion af støtten. Men vi må forudsætte, at det sker gradvis over en længere periode, der giver erhvervet rimelig tid til at foretage nødvendige tilpasninger. En anden afgørende forudsætning er, at det sker på grundlag af en WTO-aftale, som kan sikre, at alle lande bidrager ligeligt til processen.

Det er på denne baggrund, at vi må vurdere Kommissionens udspil.

Generelt finder vi forslaget meget vidtgående. Det er således uundgåeligt, at en gennemførelse af det vil medføre et betydeligt pres på EU-markedet i en række sektorer. Følgerne vil blive et pris- og indkomstpres, som vil påvirke produktion og beskæftigelse i negativ retning, og det

vil øge behovet for konkurrenceforbedrende tiltag samt for generelle omkostningslettelser. Vi forudser også, at der vil blive behov for yderligere tilpasninger af flere markedsordninger.

Når dertil lægges udsigterne for en kommende beslutning omkring EU's finansielle ramme for 2007-2013, så er det vor opfattelse, at tilbuddet i WTO går til grænsen af det forsvarlige, hvis erhvervet skal sikres rimelige vilkår for tilpasning i kommende år. Vi ser også en fare for, at eventuelle yderligere forringelser vil forstærke de kræfter, der arbejder for renationalisering - herunder for national medfinansiering - af EU's landbrugspolitik.

Vi må derfor lægge afgørende vægt på udtalelser fra Kommissionen om, at der er tale om et endeligt tilbud samt på, at de til forslaget knyttede betingelser bliver fastholdt.

Intern støtte.

Forslag: Kommissionens væsentligste forslag er, at der for reduktion af støtte under gul boks etableres tre bånd med reduktionsprocenter på 70%, 60% og 50%. Der accepteres en 70% reduktion for EU og 60% for USA, hvilket dog forudsætter, at USA giver yderligere indrømmelser. Kravene til USA er navnlig, at loftet for de minimis støtte reduceres med 80%, og at der indføres discipliner for prisrelateret støtte under den nye afdeling af blå boks. Endelig accepteres for grøn boks en gennemgang, der skal sikre, at ordningerne har ingen eller minimal virkning for handelen.

Bemærkninger.

Generelt kan vi støtte forslaget vedr. intern støtte. Vi må dog understrege følgende:

- De krav, som især er rettet mod USA, må fastholdes. Det gælder kravet om reduktion af *de minimis* støtten, som i Uruguay-runden gik helt fri for reduktion, og som derfor hidtil har givet USA mulighed for at friholde store støttebeløb. Det gælder endvidere kravet om, at prisrelateret støtte i blå boks skal maksimeres. I modsat fald vil USA få mulighed for helt at friholde planteproducenterne for svingningerne i verdensmarkedsprisen.
- Vi finder det uforståeligt, at indplacering af landene i bånd skal ske efter landenes absolute støtteniveau i stedet for efter de relative niveauer. Det vil give en række mindre og mellemstore lande en meget favorabel behandling. Det finder vi ikke rimeligt, og det må korrigeres på passende måde.

Eksportkonkurrence.

Forslag: EU's tilbud om eliminering af eksportstøtte fastholdes, idet det fortsat er betinget af en parallel løsning for øvrige eksportfremmende ordninger. Der anføres konkrete forslag til discipliner for: Eksportkreditter, statshandel og fødevarehjælp.

Bemærkninger.

EU må ubetinget fastholde kravet om parallelitet på dette område. Vi kan tiltræde de konkrete forslag, som Kommissionen har skitseret for statshandel og fødevarehjælp. Derimod må vi fortsat anbefale, at al offentlig støtte til eksportkreditter bliver elimineret.

Endnu har datoen for afvikling af eksportstøtten ikke for alvor været inde i forhandlingerne. Her må vi som hidtil lægge vægt på, at der sikres en passende lang periode. Afviklingen bør ske lineært, idet enhver form for "front loading" må undgås, og der må i alle tilfælde sikres nøje sammenhæng med den interne politik. Idet reformerne af markedsordningerne er gennemført i forskelligt omfang, er varenes afhængighed af eksportstøtte forskellig. Om nødvendigt kan derfor overvejes en løsning, der indebærer, at eksportstøtten for nogle varer afvikles over et kort åremål, mens den til gengæld kan fortsætte i en længere periode for andre varer.

Kravet om reduktion af eksportstøtten har været gældende siden 1995, og reduktionskravene, der gælder både budget og mængde, er baseret på eksporttallene helt tilbage i årene 1986-90. I mange tilfælde er reglerne derfor ude af trit med de aktuelle eksportforhold.

Især hvis ikke det lykkes at opnå en tilfredsstillende parallelitet i reglerne på eksportområdet, så bør det give anledning til krav om en justering af reglerne for eksportstøtten. Vort hovedønske er, at mængdekravet helt bortfalder i en ny aftale eller alternativt, at alene budgetkravet strammes fremover. Som det var tilfældet under den gældende aftale, bør der ved manglende udnyttelse af WTO-lofterne sikres mulighed for overførsel til følgende år. Sidst men ikke mindst ønsker vi, at sektorer, der nu er opdelt i flere produktgrupper, fremover kan regnes under ét.

Markedsadgang.

Forslag: Kommissionen foreslår en toldreduktionsformel med 4 bånd og med reduktionsprocenter på 35%, 45%, 50% og 60%. Dog foreslås nogen fleksibilitet i laveste bånd, hvor reduktionen skal kunne variere mellem 25% og 45%. Der foreslås også et toldloft på 100%. Videre foreslås, at landene skal kunne udpege op til 8% af toldlinjerne som følsomme produkter. For disse accepteres en afvigende reduktionsprocent, idet der til gengæld skal etableres en udvidet toldkvote, hvis størrelse står i forhold til afvigelsen. Den særlige sikkerhedsklausul foreslås bevaret for udvalgte produkter, og man fastholder, at Geografiske Indikationer skal være en del af forhandlingerne om markedsadgang.

Bemærkninger.

Det er ikke mindst denne del af Kommissionens forslag, som vi finder vidtgående.

Der er nu foreslået relativt høje procenter for reduktion af tolden. På nogle områder vil de være acceptable, mens de på andre områder må forudses at medføre et betydeligt pres på EU-markedet.

Vi finder det derfor stærkt beklageligt, at Kommissionen nu delvis har forladt kravet om fleksibilitet i den generelle toldformel, idet fleksibilitet nu alene foreslås anvendt i laveste bånd, dvs. for toldsatser på 30% eller derunder.

For et antal produkter vil den eneste mulighed for en rimelig toldløsning derfor være, at de udpeges som følsomme produkter. Prisen vil være, at der skal oprettes eller udvides eksisterende toldkvoter, hvilket vil yderligere komplicere landbrugspolitikken. Dertil kommer, at de foreslåede regler endnu er så uklare, at det ikke er muligt at sige, hvilke produkter, der bør udpeges som følsomme produkter.

Vi vurderer dette område løbende, og vore aktuelle vurderinger viser, at navnlig følgende produkter kan komme på tale som følsomme produkter: Sukker, visse udskæringer af oksekød og fjerkrækød, visse mejeriprodukter (smør, sødmælkspulver, kondenseret mælk og laktose) samt visse svinekødprodukter.

Inden for området markedsadgang lægger vi endvidere vægt på følgende:

- Vi støtter Kommissionens forslag om, at den særlige sikkerhedsklausul bliver bevaret for udvalgte produkter.
- Muligheden for at anvende specifikke toldsatser (fast told) må bevares.
- Ved beregning af minimumimportadgangen må de gældende muligheder for akkumulering af produkter bevares.
- Det må sikres, at der kan udpeges et tilstrækkeligt antal følsomme produkter.

Endelig skal påpeges, at det stadig er vor opfattelse, at spørgsmålet om Geografiske Indikationer ikke bør indgå i forhandlingerne – og slet ikke i forhandlingerne om markedsadgang, idet det indebærer risiko for, at EU kommer til at betale betydelige modydelser. Hvis EU fastholder, at GI skal forhandles i WTO, så bør det foregå i drøftelserne under TRIPS-aftalen.

Forslag vedr. ulandene.

Forslag: Allerede i rammeaftalen er fastlagt, at ulandene skal have særlig og differentieret behandling i alle sammenhænge. Fra Kommissionens oplæg må navnlig fremhæves forslag om, at ulandene – bortset dog fra LDC-landene – skal bidrage til markedsåbning i et forhold svarende til 2/3 af det, der vil blive gældende for i-landene. Endvidere er foreslået, at alle i-lande skal forpligte sig til at give fri markedsadgang for LDC-landenes produkter.

Bemærkninger.

Vi kan støtte både bestemmelserne i rammeaftalen om særlig og differentieret behandling af ulandene samt ovennævnte forslag fra Kommissionen.

Samtidig skal vi dog påpege, at ulandenes behov for særbehandling er meget forskellige, ligesom de samlede reelle muligheder for at yde særbehandling er begrænsede. Vi må derfor anbefale, at EU fortsat arbejder for at fremme det synspunkt – som man tidligere har fremført sammen med USA – nemlig at særordninger for de mest velstillede og nettoeksporterende ulande må begrænses.